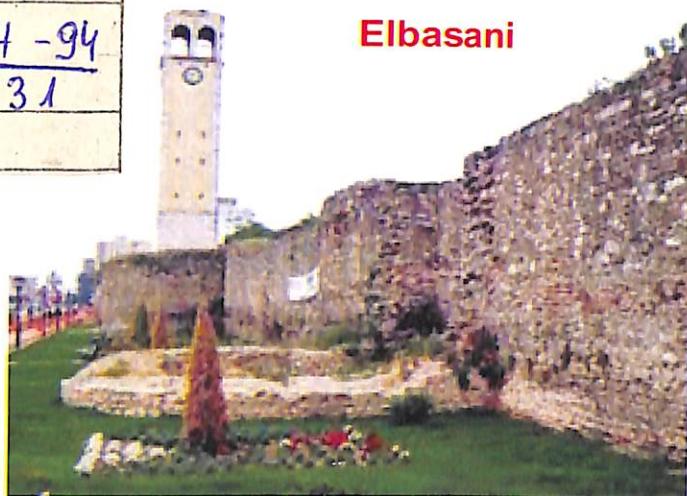
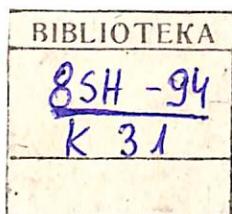

TEUTA KARANXHA (GANXO)

*Rrëfime
Mbresa dhe Kujtime*

Shkolla e mesme
Bibliotekai
Gjilana shtetë qytetar
i Lindjes
TEUTA KARANXHA
20.2.016 85H-94
K 31

MBRESA DHE KUJTIME...

(Rrëfim autobiografik për jetën, punën, familjen,
shoqërinë dhe qytete që unë dua)

Prill, 2015

Titulli: **“Mbresa dhe Kujtime...”**

Autori: **Teuta Karanxha (Ganco)**

Faqosi: **Diamanda Kapo**

Redaktore: **Manjola Hatellori**

Shtëpia Botuese: **Flesh Tirana**

ISBN 978 – 9928 – 121 – 39 – 3

Shtypur në Shtypshkronjën “**Ylli Elbasan**”

TEUTA KARANXHA (GANXO)

H Y R J E

Ky rrëfim për jetën, punën, prindërit, familjen, shoqërinë si dhe qytetet e dashura të autores, është ndarë në disa kapituj nëpër të cilat tregohen ngjarjet, ndodhitë e jetës që nga fëmijëria, rinia e deri më vonë tek mosha më e pjekur. Në të flitet për familjen, bashkëngjitur me rrëfimin për jetën e saj, atë të prindërve, si dhe më vonë familjen e re. Gjithashtu rrëfehet për aktivitetet si: për punën, shkollat dhe profesionin e saj. Eshtë për t'u theksuar të treguarit për prindërit, veçanërisht për përkushtimin e tyre ndaj rritjes së fëmijëve, vështirësitë që ata kanë hasur dhe i kanë kaluar në kohën e tyre.

Këto ngjarje të jetuara e të treguara nga autorja, vijnë shumë reale, të vërteta, natyrshëm ashtu si kanë ndodhur dhe janë ngulitur në mendjen e rrëfyeses, në fëmijërinë e saj dhe në të gjitha etapat e jetës. Këto rrëfime kanë shumë rëndësi. Ato janë si një galeri; të grumbulluara si mineralet e jetës së saj, që nga më i liri e deri tek ai më me vlerë, diamanti. Kjo jetë e jetuar dhe e treguar është më shumë se një pasuri e madhe me vlerë, këto kujtime janë të pa krahasuara me vlerën e çdo malli, sado i kushtueshëm qoftë. Të ruajtura në memorje, tani ato kanë ardhur që të flasin vetë nëpërmjet autores, e nëpërmjet këtij shkrimi, të tregohen e të bëhen më të gjalla, më të freskëta për të mos u mbuluar nga pluhuri i harresës me kalimin e viteve të jetës.

Nëpërmjet këtij rrëfimi, njerëzit, familjarët, të afërmit, miqtë si dhe të tjera lexues njihen me jetën e një gruaje të thjeshtë, në një jetë jo aq të zakonshme të saj, me problematikat e jetës e të punës së saj si në familjen e origjinës, po ashtu dhe atë të saj, me fëmijët e bashkëshortin e saj, duke u përballur me të gjitha vështirësitë si dhe të gjitha përpjekjet, me vullnetin për t'i kaluar ato. Kjo jetë ka kaluar nëpër disa qytete të vendit, prandaj dhe tregohet si e tillë, e ndarë në disa episode. Në mendjen e autores janë shumë të dashura kujtimet e saj të vegjëlisë, veçanërisht në qytetin e saj

TEUTA KARANXHA (GANXO)

të lindjes. Këto kujtime zenë vendin e parë për sa i përket ndjeshmërisë, nostaljisë në terësinë e kujtimeve. Ato janë më të dashura, më të bukura, më të shtrenjta nga të gjitha, më të paharruara bashkë me ato që lidhen me prindërit si dhe motra, vëllezër në familjen e origjinës si dhe atë të re, me fëmijët e bashkëshortin. Këto kujtime do shërbejnë si një pasqyrë për t'u parë në to.

TEUTA KARANXHA (GANXO)

Të lindësh në një qytet apo në një tjetër është rastësi, është fat. Këtë asnjeri nuk e zgjedh dot vetë, por për mua kudo që të lindësh është mirë, është bukur. Secili prej nesh e ka një vend në të cilin ka lindur. Unë e pata fatin tim që të lind në një qytet të veçantë, unë kam lindur në një prej këtyre qyteteve, **në qytetin e Gjirokastrës**, aty nisi zanafillën, rrugëtimin, jeta ime. Përpara se të flas për jetën time, dua të citoj disa vargje të nënë Terezës për jetën.

Jeta është shumë e bukur, duaje/ Jeta është e shtrenjtë, mbroje/ Jeta është jetë, jetoje/ Jeta është luftë, fitoje/ Jeta është dashuri, dashuroje/ Jeta është këngë, këndoje/ Jeta është poczi, recitoje/ Jeta është sfidë, sfidoje etj

Ja disa vargje të bëra për jetën time:

Më prite o jetë në krahët e tu, kur unë u linda,
si një zogth i vogël pa krahë, ti më zgjate dorën,
e unë u ngrita dhe hyra në rrugën tënde e ja,
ashtu e vogël, topolake nisa të hedh hapat e parë drejt teje...
Ishin prindërit, që më deshën e më sollën në këtë jetë!

Ishte Zoti ai që deshi që unë të lindja,
isha dhe vetë unë që të doja ty, e doja të jetoja!
Po ti o jeta ime, çfarë bëre me mua?

Më deshe vërtet që të vija tek ty?
E di që më ke dashur që kur u ngjiza si embrion në barkun e nënës sime,
që kur linda prej saj.

Por pasi linda e hyra në rrugën tënde,
nuk dija të ecja të hidhja hapat e par, por u ngrita në këmbë,
ti më mësove, më hape krahët e tu, më përfshive,
më ndihmove që t'i drejtoja hapat, por më pas në rrugën tënde,
sa herë më ke ulur e më ke ngritur, sa herë kam rënë,
jam rrëzuar, jam shembur në gurët e tua,

TEUTA KARANXHA (GANXO)

jam plagosur nga ato goditjet e tua, si dhe nga stuhitë, rrebeshet, sfidat e tua!

Sa herë më ke bërë për të qarë, po dhe për të qeshur,
e sa herë jam têrhequr zvarrë si një shpend i plagosur pa këmbë e krahë?!

Sa herë ti më ke drejtuar trupin lart për të ecur përpara,
sa herë.....o jeta ime, sa herë?

Po ti prapë më ke zgjatur duart e tua dhe më ke ngritur,
se dhe unë kam dashur që ta vazhdoj rrugën tënde,
kam dashur që të jetoj, kam dashur dhe të të sfidoj!

Jam mjekuar me melhemet e tua, me ato që më ke ofruar ti!

Jam drejtuar e ngritur në këmbë, kam ecur në tokën tënde,
jam larë e rrahir në dallgët e lumenjve, si edhe të detrave e të
oqeaneve të tu!

Kam thithur, atë ajrin tënd, kam kundruar çdo gjë tënden si:
qiellin, kodrat, malet, fushat, pyjet, gjelbërimin tënd!

Unë i shijova të tëra, i durova të gjitha që më dhe, sëmundjet,
vdekjet,

si dhe çdo gjësim e kënaqësi që më ke dhënë!

Çastet e lindjes së fëmijëve të mi, rritjen e tyre,

lindjen dhe rritjen e mbesave e të nipërve,

çdo gjë që më dhe, i kam shijuar të tëra, ca me kripë e ca me
sheqer, e ca të hidhura farmak!

I shijova se m’i dërgove ti, prandaj dhe jam në këmbë e rrugëtoj
në rrugët e tua!

E tani, që jam ulur për një çast, jam ndalur e po kthej kokën pas,
që të shikoj ku unë kam ecur në gjithë këto vitet e jetës sime,
për të parë ç’kam bërë, si e ku kam shkelur në rrugët e tua si
bashkëudhëtare,

në atë rrugën tënde dhe atë timen, që ma drejtovë e ma tregovë ti,

TEUTA KARANXHA (GANXO)

që unë kam ecur, herë me vrull e herë me hap të ngadaltë, apo dhe normal,

ashtu si e binte puna ime dhe si ka qenë dhe rruga jote,
herë e drejtë dhe herë me zigzake!

Unë i kam kaluar të gjitha rrugët, të gjitha pengesat e vështirësitë,
jam munduar të eci drejt edhe aty ku rruga ka qenë me kthesa e
me pengesa,

kam bërë shumë rrugë e shumë punë,

por të gjitha këto i kam bërë, se kam pasur vullnet, dëshirë,
dashuri për të të jetuar ty!

E kam pasur dhe detyrë përderisa u linda, duhej të kaloja në rrugët
e tua,

kështu më mësuani dhe mua të parët e mi, ata që më lindën dhe
më rritën,

sepse edhe ata kështu kanë bërë, ashtu bën çdo brez njeri pas
tjetrit.

Jeta është si një stafetë, aty ku e le njeri, e vazhdon tjetri, ajo kalon
nga prindi tek fëmija,

ajo është një cikël, që nuk mbyllët, që nuk mbaron,
por që kalon nga njeri tek tjetri...

Jeta është e vazhdueshme nëpër breza, por e papërsëritshme, e
pakthyeshme për secilin,

ajo ka vazhdimësi, aty ku e përfundon njeri e nis tjetri,
prandaj dhe jeta nuk shteret, por vetëm lindin dhe jetojnë të tjerë
pasardhës të secilit.

Në këtë stacion ku unë kam ndaluar, për të vazhduar sërisht në
rrugën tënde o jeta ime,

më pëlqen të rri dhe pak, të shikoj me sytë e mendjes të gjitha
gjërat që kam bërë,

të kërkoj se çfarë nuk kam bërë e në se mundem ta bëj tanë, sa
jam duke të jetuar ty o jetë,

TEUTA KARANXHA (GANXO)

se më pas nuk do të mundem të të kem më, nuk do jem më, që të të jetoj!

Tani po filloj t'i kujtoj pjesët më kryesore të jetës time dhe t'i hedh pse jo në letër me qëllimin, për t'i pasur para syve sa herë të dua t'i lexoj, t'i kujtoj si unë dhe familjarët e mi. Ja se si rodhi kjo jeta ime nëpër qytetet e mia, aty ku unë kam rrugëtuar, nëpër stacionet e mia në trenin e jetës time. Ajo nisi në një nga qytetet që unë dua më shumë, me Gjirokastrën. Pikërisht me këtë qytet, ndër të tjerët, ku kam qenë, më shumë është ky. Po çfarë ka të veçantë ky qytet për mua, do ta rrëfej më poshtë.

Gjirokastra dhe prindërit e mi

Do ta filloja rrëfimin e jetës time me qytetin më të dashur, më të shtrenjtë për mua me të parin në rrugën e jetës time, me atë Gjirokastrën, vendin që më lindi, më rriti më bëri me ardhjen e moshës grua dhe nënë. Unë do ta quaja fat që kam lindur në këtë qytet. Besoj se, shumë e kanë parë dhe njojur këtë qytet, të cilin pa dyshim e kanë pëlqyer, por po të më pyesni mua se çfarë ndjej për të t'ua them, ndjej shumë dashuri, shumë mall, shumë nostalgji, shumë krenari e që të mos vazhdoj më me këto shumë kam shumë të tjera gjëra të mira që unë ndjej për këtë qytet, që janë më shumë. Eshtë qyteti i zemrës time i shpirtit tim, një qytet i lashtë e i hershëm sa vetë jeta, qyteti i princeshës Argjiro, e cila për të mos u dorëzuar tek turqit u hodh nga kalaja e qytetit, i cili ka marrë emrin e saj, duke u bërë i ngjashëm ky qytet, kjo kala me kalanë e Rozafës në Shkodër, ku sipas legjendës u muros nusja e djalit të vogël, për të mos u rrëzuar muret e kalasë. Kështu me një ngjashmëri të përafërt, por jo njëlloj edhe kalaja e qytetit të Gjirokastrës u la me gjak, me atë të Argjirosë që u vetësakrifikuva në një farë

TEUTA KARANXHA (GANXO)

mënyre. Gjirokastra është qyteti i Çerçiz Bajo Topullit, luftëtarëve e patriotëve të paepur të këtij qyteti, që u përleshën me turqit për ta shpëtuar nga sundimi turk. Trimi, Çerçiz Topulli, së bashku me një luftëtar tjetër, Hiton, siç e dimë dhe nga historia, vranë bimbashin turk. Për këtë atij i këndohet edhe kënga: kush e vrah, kush e vrah, kush e vrah bimbash pashanë, Çeçoja me Hitojanë. Ashtu si e thotë dhe kënga, Hitoja ishte, një tjeter luftëtar, që së bashku me Çerçizin e çetën e tij kanë bërë sa e sa luftra kundër turqve. Përmendorja e Çerçizit është sipër kur shkon tek sheshi i madh i qytetit, kur do ngjitesh në pazarin e Gjirokastrës, pa u ngjitur dhe mirë pasi ke kaluar rrugën e Bendit, siç i ka mbetur emri qysh atëhere, aty ku sot pranë monumentit pak me sipër është hotel Turizmi, e sipër tij më lart fillon rruga me kalldrëm për në mesin e pazarit siç e quanim ne e siç e kanë quajtur të parët tanë e kështu quhet dhe sot akoma. Në mesin e pazarit sipër, është një kryqëzim rrugësh, i cili të shpie në lagje të ndryshme si në ato të lagjes Manalat, Cfakë, Zinxhira, Dunavat, Partizani, e po të vazhdosh akoma më poshtë në qendër të qytetit, janë lagjet Palorto, Varosh, Hazmurat, Pllakë.

Në fillim fare, kur hyn në qytet, pasi kalon Gérhotin, në rrugën nationale, te kryqëzimi, ngjitur me karburantin rruga drejt lart për në qytet, në kthesën e parë djathtas kur ngjitesh përballë me ndërtesën e NPV-së të atëhershme, fillon lagja 18 Shtatori, lagjja e re e qytetit e pak me sipër saj, lagjja Granice që është ndërtuar më vonë mbi kodër. Por më e rëndësishme në këtë prezantim të qytetit, të mos harrojmë të përmendim kalanë madhështore, që duket si një vapor i madh në det, që qëndron hijerëndë krenare e lashtë si për të na treguar që i ka shërbyer shumë këtij qyteti, banorëve të tij e ka mbrojtur, e ka strehuar në raste luftrash e bombardimesh me topa e mortaja, artileri e avione, ajo i ka mbajtur banorët e saj në bedena dhe i ka rezistuar kohës. Por